

**Македонски информативен центар за
животна средина**

Извештај за работа за 2011 година

Скопје, 31.01.2012

Извештај за работа на Македонски информативен центар за животна средина за 2011 година

ВОЗДУХ

Обработка на податоци

- Прибирање обработка и анализа на податоци за емисии во воздухот (секој месец се доставуваат податоци од ОКТА, УСЈЕ, РЕК-Битола, Макстил, Скопски легури, ТЕЦ Осломеј и други, како и мерења од централната лабораторија на повеќе деловни субјекти)
- Прибирање, обработка и анализа на податоци за квалитет на амбиентниот воздух добиени од Центрите за јавноздравје, од поединечни извори на емисија кои го следат квалитетот на воздухот (ОКТА; РЕК Битола, ТЕЦ Осломеј и мерења од централната лабораторија)
- Обработка на податоците за квалитет и емисии во воздухот во форма за потребите на: Национални индикатори за 2009, Статистички извештаи и потребите на Управата за животна средина (Одделение за ИСКЗ) при подготовката и издавањето на А-ИСКЗ дозволите

Државен автоматски мониторинг систем за квалитет на амбиентен воздух

Одржување на ДАМСКВ

Редовно одржување на 17 мониторинг станици и 6 нисковолуменски и 4 високоволуменски семплери кои служат за одредување на концентрацијата на суспендирани честички со големина до 10 микрометри и тешки метали во воздух

- промена на филтри и чистење на мрежичките од сите анализатори,
- мануелна калибрација во две точки на анализаторите во станиците,
- нивно подесување и проверка на боците со калибрационен гас,
- испуштање на кондензираната вода од калибраторот и компресорот,
- замена на неисправните делови како и нивна поправка,
- проверка на софтверот и негово подесување,
- проверка на системот за климатизација и подесување на внатрешната температура.

Калибрациона лабораторија

- Калибрација на еталонските анализатори со статички калибрационен систем
- Калибрација на анализаторите од Автоматските мониторинг станици во повеќе точки со секундарниот динамички калибрационен систем, 2 (два) пати годишно и после секој извршен сервис на инструментите,
- Одредување на степен на корелација помеѓу примарниот статички калибрационен систем и секундарниот динамички калибрационен систем;
- Анализа на податоците добиени од калибрацијата на мерните инструменти;
- Процес на калибрација на анализаторите со Gas Transfer Standard (употреба на гасни смеси со ниска и точно одредена концентрација);
- Одредување на степен на корелација помеѓу примарниот статички калибрационен систем и калибрацијата со Gas Transfer Standard;
- Процес на калибрација на анализаторите со Field Calibrator;
- Одредување на степен на корелација помеѓу примарниот статички калибрационен систем и калибрацијата со Field Calibrator.

Административни документи

- Изготвување на Оперативна годишна програма за работа на ДАМСКВ;
- Изготвување на Годишна листа на резервни делови потребни за работа на Државниот автоматски мониторинг систем за квалитет на воздух и калибрациона лабораторија;
- Изготвување на Годишна листа на неопходни гасни смеси за калибрација за потребите на ДАМСКВ и калибрационата лабораторија;
- Изготвување на Спецификација за годишно осигурување на системот;
- Изготвување на Годишен план за одржување и сервисирање на државниот автоматски мониторинг систем за квалитет на воздух;
- Изготвување на пасош за секоја мониторинг станица посебно;
- Редовно сервисирање и одржување на теренското возило LAND ROVER DEFENDER

Валидација, анализа и соодветна обработка на податоците

- Валидација, анализа и соодветна обработка на податоците од мониторинг станиците во ACCENT базата на податоци и AIRVIRO системот

Моделирање

- Подготвена е студија за проценка на влијанието на загадувањето од големи инсталации врз квалитетот на воздухот во Скопје со помош на моделирање, како дел од Прелиминарната проценка за квалитетот на воздухот за периодот 2006-2010 година. Во склоп на мооделирањето подготвени се карти на загадување за концентрации на SO₂ и NO_x на територијата на градот Скопје од големи загадувачи.
- Подготвена е студија за проценка на влијанието на емисиите од најголемите загадувачи и сообраќајот од централното градско подрачје врз квалитетот на воздухот во Скопје, со користење на дисперзионо моделирање. Подготвени се карти на загадување за концентрации на SO₂ и NO_x за централното градско подрачје на Скопје.
- Извршена е обука на претставниците на централната власт и локалната самоуправа за користење на дисперзионо моделирање како алатка за оценка на квалитетот на воздухот.
- Подготвени се серии на податоци за потребите на регионалниот модел SILAM
- Извршено е тестирање на регионалниот модел SILAM за проценка на влијанието на загадувањето од големи загадувачи врз квалитетот на воздухот на територијата на Р. Македонија и направена е споредба на резултатите со реални измерени концентрации од мерните станици од ДАМСКВ.
- Извршено е тестирање на регионалниот модел SILAM во прогностички режим и презентација на пробен графички приказ на тридневна прогноза на квалитетот на воздухот на затворена веб страна.

Известување кон ЕЕА и UNECE

- Ажурирање на CORINAIR инвентарот по сите сектори за 2009 година и рапортирање на истите до ЕЕА и UNECE/CLRTAP
- Известување во однос на барањата на UNFCCC и испраќање на GHG инвентарот од втората комуникација за климатски промени
- Во октомври податоците за квалитет на воздух се испратени до ЕЕА (Европската агенција за животна средина) - Европскиот тематски центар за воздух и климатски промени во формат DEM (Data Exchange Module) во базата на податоци (AIRBASE)
- Посебно се обработуваат податоците за озон, од април до септември и се испратени до ЕЕА - Европскиот тематски центар за воздух и климатски промени, според Директивата 2002/3/ЕС за озонот во амбиентниот воздух

Законска регулатива за воздух

Во текот на 2011 година беа подготвени од технички аспект и донесени следните подзаконски акти:

- Правилник за поблиските услови за вршење на определени видови стручни работи, во поглед на опремата, уредите, инструментите и соодветните деловни простории кои треба да ги исполнуваат субјектите кои вршат определени стручни работи за мониторинг на квалитетот на амбиентниот воздух („Сл. весник на РМ“ бр. 69/2011);
- Правилник за формата и содржината на обрасците на доставување на податоците од емисиите во амбиентниот воздух од стационарни извори, начинот и временскиот рок на доставување согласно капацитетот на инсталацијата, содржината и начинот на водење на дневникот на емисии во амбиентниот воздух („Сл. весник на РМ“ бр. 79/2011);
- Уредбата за определување на согорувачките капацитети кои треба да ги превземат мерките за заштита на амбиентниот воздух од загадување, преку намалување на емисиите на одделните загадувачки супстанции во воздухот („Сл. весник на РМ“ бр. 112/2011)

Во текот на 2011 следниот подзаконски акт е подготвен и пратен во меѓуресорска консултација:

- Правилник за методологијата, начините, постапките, методите и средствата за мерење на емисиите од стационарните извори

Во текот на 2011 подготвени се измени и дополнувања на Законот на квалитет на амбиентен воздух и истите се пратени во меѓуресорска консултација.

Во текот на 2011 година се подготви и драфт верзијата на:

- Упатството за подготовка на планови за редукција на емисии од големите согорувачки капацитети кои се дел од национална програма за постепена редукција на количините на емисии на одредени загадувачки супстанции во воздухот

Конвенцијата за прекуграничен пренос на аерозагадувањето - CLRTAP

- Прегледување на пристигнатите материјали-извештаи од работењето на поедини експертски групи (работна група ревизија и преглед, за инвентаризација, за моделирање, за тешки метали, за техно-економски аспекти на загадувањето) и на извршното тело на Конвенцијата

- Учество во работните тела на конвенцијата, со предлози за подобрување на документите на конвенцијата (промена и дополна на протоколите кон Конвенцијата)
- Довствено е барање до Извршното тело на CLRTAP за вклучување на Македонија во Анекс 2 од Гутенбершкиот протокол

Проекти

УНЕЦЕ Проект за Ратификација и имплементација на последните три Протоколи кон Конвенцијата за прекуграничен пренос на аерозагадувањето CLRTAP, финансиран од Холандската влада

- Реализација на активностите наведени во Меморандумот со ангажирање на надворешни експерти, односно:
 - Подготовка на Национален план за заштита на амбиентниот воздух
 - Подготовка на Национален план за редукција на емисиите во воздухот
 - Мерење на тешките метали од утврдените извори кои испуштаат тешки метали
- Подготовка на наративен извештај за активностите наведени во Националниот акционен план за ратификација и имплементација на протоколите за тешки метали, ПОПс и Гутенбершкиот протокол, со временски рок на реализација до крајот на 2011 година
- Подготовка на финасиски извештај за реализација на втората и четвртата фаза од проектот
- Подготовка и потпишување на Меморандум за билатерална соработка со Холандија, за реализација на третата фаза од проектот.

Набавка на опрема за мониторинг на квалитет на воздух и информативен систем за управување со податоци, финансиран од ИПА 2008 програмата

- Одредување и подготовка на локациите (о.Карпош и о.Центар) на новите мониторинг станиците (изработка на бетонски фундаменти, изработка на метални заштитни огради, поврзување во електроенергетскиот систем) и нивно поставување
- Инсталација на софтверот за автоматска валидација на податоците (AIRVIRO) од страна на избраната компанија

- Обука за употреба на новиот софтвер и за сетирање на GPRS рутери за комуникација на мониторинг станиците за квалитет на воздух со централната база на информативниот систем за квалитет на воздух
- Консултации со Шведскиот хидрометеоролошки институт во врска со пробната работа на софтверот за автоматска валидација на податоците (AIRVIRO).
- Поставување и сетирање на GPRS рутери во сите мониторинг станиците
- Подготовка на документи во врска со ослободување од царина на мониторинг станиците
- Промоција на двете нови мониторинг станици поставени во Скопје, во присуство на Министерот Г-дин Абдилаќим Адеми, претставници на делегација на ЕУ, градоначалниците на Карпош и Центар

Твининг проект „Зајакнување на капацитет за управување на животна средина на локално и централно ниво во областа на квалитетот на воздухот“, финансиран од ИПА 2008 програмата

- Твининг партнери во проектот од страна на земјите членки на ЕУ се Финска (Финскиот метеоролошки институт), Австрија (Агенција за животна средина) и Италија (Министерство за животна средина, копно и море). Проектот е со времетраење од 24 месеци (Септември 2010-Август 2012) и со буџет од 1 милион евра, финансиран од ИПА програмата за 2008 година.
- Одржани повеќе состаноци со сите инволвирани општини и институции
- Одржани 4 состаноци на Управниот Комитет за секој изминат квартал со учество на претставници од Министерството за транспорт и врски, Министерство за економија, УХМР, Институт за јавно здравје и претставници на локалната самоуправа од Битола и Скопје, како и СЕП и Делегацијата на ЕУ.
- Редовно се одржуваат месечни состаноци на твининг тимот.
- Редовно ажурирање на интернет страната на проектот на македонски и англиски јазик (<http://www.moep.gov.mk/airqualitytwinning/mk><http://www.moep.gov.mk/airqualitytwinning/en>) како и на порталот Knowledge (<http://knowledge.fmi.fi/>)
- Објавени четири броја од билтенот на Проектот, кој ги опфаќа сите активности од изминатиот квартал на македонски и англиски јазик, кој е дистрибуиран до сите инволвирани странки на проектот

Реализирани активности и постигнати резултати по компонента:

Компонента 1 - Понатамошен развој на легислативата

Во рамки на Компонента 1 подготвени и објавени се два правилника во Службен Весник:

- Правилник за поблиски услови за вршење на определени видови стручни работи во поглед на опремата, уредите, инструментите и соодветните деловни простории кои треба да ги исполнуваат субјектите кои вршат определени стручни работи за мониторинг на квалитетот на амбиентниот воздух (Службен Весник на РМ, број 69, 23.05.2011)
- Правилник за формата и содржината на обрасците на доставување на податоците од емисиите во амбиентниот воздух од стационарните извори, начинот и временскиот период на доставување согласно капацитетот на инсталацијата, содржината и начинот на водење на дневникот за емисии во амбиентниот воздух (Службен Весник на РМ, број 79, 13.06.2011)

Покрај горенаведените подзаконски акти, во рамките на проектот беа изработени и други правни документи кои се во драфт верзија или кои се во финална верзија испратени за одобрување, и тоа:

- Правилник за гранични вредности на емисија во воздухот од мобилните извори на загадување
- Правилник за методологијата, начините, постапките, методите и средствата за мерење на емисиите од стационарните извори
- Упатство за граничните вредности на емисии во воздухот од стационарни извори и упатство за методологијата, начините, постапките, методите и средствата за мерење на емисиите од стационарните извори
- Уредба за формата, содржината и начинот на водење и одржување на Националниот Информативен Систем за Животна Средина, формата и содржината на обрасците и условите за поднесување на податоци и информации за состојбата на животната средина
- Упатства за Информацискиот систем за квалитет на воздух
- Амандмани на Законот за квалитет на амбиентниот воздух

Компонента 2 - Зајакнување на административните капацитети за имплементација на легислативата за квалитет на амбиентенот воздух

- Подготвена проценка на институциите од централно ниво (МЖСПП, УХМР и ИЈЗ) во однос на нивната организациска структура, комуникација, персонал, потребни обуки, опрема итн, во однос на управувањето на квалитетот на воздухот.

- Подготвена проценка на ЕЛС (Град Скопје, Кавадарци, Битола, Аеродром, Карпош, Берово и Гостивар) во однос на нивната организациска структура, комуникација, персонал, потребни обуки, опрема итн, во однос на управувањето на квалитетот на воздухот.
- Идентификација на сите инволвирани учесници и подготовка на Програма за нивно вклучување во управувањето со квалитетот на воздухот
- Акционен план за подобрување на административните капацитети на централно и локално ниво за управување со квалитет на воздухот
- План за обука за подобрување на административните капацитети на централно и локално ниво кои се дополнување на Акциониот план.
- На 20 октомври 2011 година се одржа Работилница за методите за оценување на квалитетот на воздухот, на која учествуваа претставници на институции од локално и централно ниво: Институт за јавно здравје, Центар за јавно здравје-Велес, Општина Кавадарци, Град Скопје, Општина Карпош, Фармахеми како и од Управата за животна средина
- На 10 ноември 2011 година се одржа Работилница за Планови и програми за подобрување на квалитетот на воздухот, на која учествуваа претставници на институции од локално и централно ниво: Институт за јавно здравје, Институт за јавно здравје-Скопје, Управата за животна средина, Град Скопје, Општините Карпош, Битола, Велес, Илинден, Кисела Вода, Гази Баба, Ѓорче Петров, Аеродром и Гостивар

Компонента 3 - Зајакнување на административните капацитети за мерење, мониторинг и известување за квалитет на воздух

- Подготвена проценка за достапност на податоците за квалитет на воздухот од институциите на централно ниво
- Упатство за квалитет за проценка и квалитет на контрола за мерењата на квалитет на воздух и калибрационата лабораторија
- Обука на тема „Несигурност при мерењата на квалитет на воздухот“
- Калибрација и проверка на инструментите во соработка со техничкиот персонал
- План за процесот на акредитација на калибрационата лабораторија
- Започната кампањата за индикативни мерења на лесно испарливите органски соединенија (Volatile Organic Compounds VOC). Мерењата се вршат на две локации, едната во центарот на Скопје, Ректорат, а другата во околината на рафинеријата Окта, Миладиновци. Почетокот на кампањата е

февруари 2011 година и ќе трае 1 година. Земањето на примероци е на секои две недели, а анализата се врши во Финскиот метеоролошки институт.

- Подготовка на Прелиминарната оценка за квалитетот на воздухот за период 2006-2010 година и ревизија на листа на зони и агломерации
- Обука за користење на алатките за анализа на ефектите на метеорологијата врз концентрациите и варирањето на концентрациите во различни временски рамки.
- Обука за годишното известување на квалитетот на амбиентниот воздух кои се базираат на Одлуката на Европската Комисија 2004/461/ЕС.
- Анализа и план за подобрување на влезните метеоролошки податоци при користење на системот за дисперзионото моделирање
- План за имплементација и пренос на влезни податоци на регионалниот дисперзионен систем за моделирање
- Оценка на моменталната состојба со метеоролошки набљудувања
- Обука за контрола на квалитетот на метеоролошките податоци со цел да се добијат веродостојни резултати при дисперзионото моделирање
- Преглед на постоечките анализи и документи за развој на Националниот информациски систем кој се однесува на квалитет на воздухот и функционалноста на постоечките бази на податоци за квалитет на воздухот и емисии кои ги вклучуваат потребите на SEIS (Shared Information System)
- Обука за користење на оперативниот систем Линукс за потребите на системот на дисперзионо моделирање
- Се реализираше TAIEХ мисија на која Естонскиот експерт го презентираше софтверот AIRVIRO и даде насоки за негова практична употреба
- Подготовка на стандардни оперативни процедури за валидација на проверка и контрола на квалитетот на податоците од ДАМСКВ
- Развој на веб портал за квалитет на воздух
- Подготовка на стандардни оперативни процедури за калибрациона лабораторија
- Развојот на внатрешната веб страна за дневно прегледување на податоците од ДАМСКВ и развој на веб портал за квалитет на воздух
- Подготовка на Упатство за употреба на Правилникот за мерење на емисии и практична работа во лабораторија во однос на мерење на емисии
- Употреба на регионалниот модел SILAM

ВОДА

1. Собирање и обработка на податоци за квалитет на вода како медиум на животната средина и земјоделието во Република Македонија

Остварен контакт и комуникација со цел добивање на податоци и информации од надлежните установи и институции кои вршат мониторинг на вода како медиум на животната средина. Тука спаѓаат Централна лабораторија за животна средина, Управа за хидрометеоролошки работи при Министерството за земјоделије шумарство и водостопанство, Хидробиолошки завод од Охрид, Институт за јавно здравје на Р. Македонија, Центарите за јавно здравје од Велес, Битола, Куманово и др.

Собирање, обработка и презентирање на податоците од мониторинг мрежата на УХМР за хидролошка состојба на реките и езерата

- Обработка на дневни податоци за проток на 7 мерни места на реките (Вардар, Треска, Брегалница, Пчиња, Црна Река и Струмица) на месечно и годишно ниво
- Обработка на дневни податоци за водостој на 3 мерни точки на трите природни езера на месечно и годишно ниво

Собирање, обработка и презентирање на податоците од мониторинг мрежата на УХМР за квалитативната состојба на реките од РИМСИС

- Обработка на месечни податоци за 20 мерни места на реките (Вардар, Треска, Брегалница, Црна Река, Пчиња, Лепенец, Црни Дрим, Елешка, Радика, Струмица и Крива Река) за 40 параметри (органолептички показатели, показатели на минерализација, кислородни показатели, нутриенти, опасни и штетни супстанции, катјони и анјони, радиоактивност и сапробиошочки показатели).

Собирање, обработка и презентирање на податоците од мониторинг мрежата на ХБЗ за квалитативната состојба на Охридското и Преспанското Ез.

- Обработка на месечни податоци за мерни места на пелагијалот и литоралот на Охридско и Преспанско Ез. за следните параметри (показатели на минерализација, кислородни показатели, нутриенти, и хлорофил).

Собирање, обработка и презентирање на податоците од мониторинг мрежата на ЦЈЗ - Велес за следење на санитарно хигиенската исправност на водотеците за подрачјето кое согласно Планот за мониторинг на ИЈЗ е надлежно да го следи.

- Обработка на месечни податоци за мерни места на водните тела кои имаат намена (наводнување и капење), на р. Вардар, Р. Тополка, р. Бабуна и р. Црна, Дојранско Ез. и акумулациите Младост и Тиквеш, за следните параметри (показатели на минерализација, кислородни показатели, нутриенти, органолептички показатели, бактериолошка анализа).

Собирање, обработка и презентирање на податоците од физичко-хемиска и бактериолошка анализа на примероци на вода за пиење од 40 мерни пунктови следени од ЈП Водовод и канализација

- Обработка на дневни податоци на месечно и годишно ниво,

Собирање и обработка на податоци за емисии во вода како медиум на животната средина и земјоделието во Република Македонија

Собирање, обработка и презентирање на податоците од саомониторингот на Компаниите кои доставуваат податоци до МИЦЖС

- Обработка на месечни податоци за квалитет на отпадна вода од компаниите Рек Осломеј и ОКТА и др.

Собирање, обработка и презентирање на податоците од анализите извршени од страна на Централната лабораторија при МЖСПП

- Обработка на податоци за квалитет на отпадна вода од компаниите каде се врши анализа од страна на ЦЛМЖСПП по барање на Инспекција или по барање на компанијата

Известувања кон ЕЕА (Европска агенција за животна средина)

River quality (EWN-1)

- Обработка на податоци за реперезантивните, референтните, флуksните, импакт и поголемите мерни места на реките во Р. Македонија (податоци за мониторинг станиците за кои се известува, податоци за концентрација на нутриенти, податоци за кислородни показатели, податоци за опасни и штетни супстанции, податоци за прокси притисок)

Lake quality (EWN-2)

- Обработка на податоци за реперезантивните, референтните, флуksните, импакт и поголемите мерни места на езерата (податоци за мониторинг

станиците за кои се известува, податоци за концентрација на нутриенти, податоци за кислородни показатели, податоци за опасни и штетни супстанции, податоци за прокси притисок)

Groundwater quality (EWN-3)

- Обработка на податоци за реперезантивните, референтните, флуксните, импакт и поголемите мерни места на подземните води (податоци за мониторинг станиците за кои се известува, податоци за концентрација на нутриенти, податоци за кислородни показатели, податоци за опасни и штетни супстанции, податоци за прокси притисок, податоци за пестициди)

Water quantity

- Обработка на податоци за референтните, флуксните, мерни места на реките и податоци за одредени дождемерни станици (податоци за мониторинг станиците за кои се известува, податоци за средногодишен пресечен, максимален и минимален проток на реките, средногодишно пресечно, максимално и минимално количество на дождовна вода по модел Eurowaternet – Quntity)

Water emission

- Обработка на податоци од емиисиите во вода од поголемите индустриски субјекти (податоци од само мониторингот на индустриските субјекти за кои се известува, податоци за концентрација на нутриенти, податоци за кислородни показатели, податоци за опасни и штетни супстанции, податоци за прокси притисок)

ОТПАД, ПОЧВА И ЗЕМЈОДЕЛИЕ

Анализа и обработканаподатоци

- Собирање на податоци и информации за опасен отпад од индустриски контаминирани локалитети-жешки точки, како и други правни и физички лица кои создават опасен отпад.
- Собирање на податоци и информации за комунален и друг неопасен отпад од општините.
- Собирање, обработка и анализа на податоците и информациите за медицинскиот отпад во Република Македонија и собирање, обработка,

анализа на податоци кои ги добиваме од службата за животна средина (клиники и институти).

- Собирање, обработка и анализа на податоците и информациите за медицинскиот отпад во Република Македонија и собирање, обработка, анализа на податоци кои ги добиваме од здравствените институции (болници и поликлиники).
- Ажурирање на веб-страната на Министерството.
- Ажурирање на индикаторите за животна средина-комунален отпад, индикаторите за минерални ѓубрива, шумски пожари, употреба на средства за заштита на растенијата.

Известување кон ЕЕА и ЈРС

- Напишана студија за политиките и легислативата за ефикасно користење на ресурсите во Република Македонија, која е составен дел на публикација - Ефикасно користење на ресурсите во Европа, објавена од страна на Европската Агенција за Животна средина. Податоците се достапни на официјалната веб страна на ЕЕА, во делот за одржлива продукција и консумација, и воедно публикувана е цврста копија од истата.
- По барање на ЕЕА, напишана е публикација со фактографски податоци во однос на легислативата и нејзината имплементација во областа на отпадот за Република Македонија. Податоците се достапни на официјалната веб страна на ЕЕА.
- Согласно барањата од ЈРС, ги исполниме обврските за навремено доставување на бараните податоци за управување со контаминирани локалитети, потребни за изработка на индикаторот Прогрес во управување со контаминираните локалитети.

Проект Јакнење на капацитетите на локално и централно ниво за управување со отпадот

- Учество во проектот преку давање на свои мислења, сугестии и предлози за изработка на електронски Информативен систем за управување со отпад.

Конвенција на Обединетите Нации за борба против опустинување

- Подготвена методологија за изработка на Национален акционен план за борба против опустинување и суша.

БИОДИВЕРЗИТЕТ

- Продолжување на втората фаза на Емералд биогеографска мрежа за земјите од Западен Балкан подржано од Советот на Европа, Европската Агенција за Животна Средина и Европскиот топик центар за биолошка разновидност. Учество на биогеографски семинар за следни активности кои се однесуваат на понатамошно ажурирање на 35-те Емералд подрачја во Р. Македонија.

Известување кон ЕЕА

- По барање на Европската Агенција за Животна Средина во март 2011 година репортирано е за националните заштитени подрачја во Република Македонија - CDDA-база.

БУЧАВА

Обработка на податоци

- Прибирање обработка и анализа на податоци за бучава во животната средина добиени од Центрите за јавно здравје во Битола, Кичево и Куманово, кои вршат проценка на штетното влијание на комуналната бучава врз експонираното население, на повеќе мерни места.

Законска регулатива за бучава

Во текот на 2011 година беше подготвена од технички аспект и донесена:

- Уредба за определување на агломерациите, главните патишта, главните железнички пруги и главните аеродроми за кои треба да се подготвуваат стратешки карти за бучава.

Проект „Зајакнување на капацитетите на министерството за имплементирање на Директивата за бучава“

- Партнери во проектот се Националниот институт за јавно здравје и животна средина на Кралството Холандија и македонското Министерство за животна средина и просторно планирање. Проектот е со времетраење од 12 месеци (јануари 2011- февруари 2012) и со буџет од 183 415 илјади евра.
- Разгледување и коментари на Почетниот извештај за спроведување на проектот „Зајакнување на капацитетите на министерството за имплементирање на Директивата за бучава“

- Работилница за бучава I и II дел - Основни знаења за индикаторите на бучавата и барањата на Европската Директива за бучава (ЕДБ), одржани во Скопје
- Работна посета на Холандија за размена на искуства и знаења во однос на законската регулатива и обука за подготовка на стратешки карти за бучава.

АКТИВНОСТИ ОД ОБЛАСТА НА ИНФОРМАТИЧКАТА ТЕХНОЛОГИЈА

Обезбедување мрежни сервиси (LAN и WAN) за потребите на Министерството за животна средина и просторно планирање

- Континуирано администрирање на серверите во Министерството (web, e-mail, file, print, database server).
- Администрацијана Active Directory Services.
- Креирање на корисници, доделување на привилегии на мрежни фолдери
- Обезбедување LAN и WAN сервиси за МЖСПП
- Обезбедување мрежно поврзување на компјутерите во МЖСПП
- Одржување на компјутерската мрежа
- Обезбедување мрежен пристап до документи
- Обезбедување мрежно печатење
- Инсталирање, конфигурирање, одржување и администрирање на серверите
- Креирање backup
- Обезбедување и одржување пристап до Интернет
- Обезбедување firewall заштита на мрежата

Network/end-user сервисна ситуација на Министерството

- Администрирање на сервери (DNS, DHCP, AD, file, print, e-mail, anti-virus, database сервер)
- Инсталирање на новонабавена информатичка опрема (компјутери, принтери, скенери и др.) и поврзување на истата во мрежа,
- Инсталирање софтвер (Windows XP/7 оперативен систем, MS Office, Acrobat Reader, Kaspersky AntiVirus и други апликации) и конфигурирање на работни станици;
- Обезбедување континуирана поддршка (Help desk) за корисниците на системот и навремени хардверски и софтверски интервенции по барање на вработените,
- Други технички интервенции по барање на вработените

Администрирање и публикување на информации на Web порталот на МЖСПП

- Секојдневно редовно одржување и надополнување на содржините на веб страницата на МЖСПП со дневни извештаи за квалитет на амбиенталниот воздух и соопштенија за јавноста;
- Ажурирање на сајтот на МЖСПП – ставање на информации, документи/ закони, подзаконски акти, лиценци, дозволи;
- Конвертирање на документи од Microsoft Word во Adobe PDF формат;
- Проследување на соопштенија по електронска пошта на официјалната e-mail адреса на информативната служба на Владата на РМ;
- Ставање на месечните извештаи за квалитет на амбиентен воздух во РМ на сајтот на МЖСПП;
- Ставање на годишен извештај од обработени податоци од областа на животната средина за воздух, вода, бучава, отпад, биодиверзитет и почва за 2009 година;
- Секојдневно редовно прегледување на официјалната e-mail адреса на МЖСПП и препраќање на истите мејлови до вработените во Министерството.

Обезбедување e-mail сервис и поддршка за сите вработени во МЖСПП

- Обезбедување e-mail сервис и поддршка за сите вработени во МЖСПП,
- Администрирање на Lotus Domino (e-mail) серверот
- Регистрирање на нови Lotus Notes корисници – отварање e-mail account-и, креирање e-mail бази, доделување квоти и соодветни кориснички привилегии,
- Креирање групи на корисници,
- Инсталирање/надградба и конфигурирање на Lotus Notes Client на персонални компјутери,
- Ресертифицирање на постоечките корисници,

Обезбедување централизирана заштита од компјутерски вируси со антивирусен пакет Kaspersky Security.

- Деинсталација на administration server и кориснички инсталации за антивирусен пакет Panda Security
- Инсталација на administration server и кориснички инсталации за антивирусен пакет Kaspersky Security
- Обезбедување централизирана заштита од компјутерски вируси
- Секојдневно надградување на заштитата

- Директна интервенција кај заразени клиентски компјутери

EIONET TELEMATIC - Европска мрежа за информирање, набљудување и размена на информации за животната средина на Европската агенција за животна средина

- Одржување на македонскиот јазол од ЕИОНЕТ мрежата на Европската агенција за животна средина
- Администрирање на EIONET TELEMATIC серверот на Р. Македонија
- Администрирање на CIRCA (workgroup софтвер) инсталиран на EIONET серверот

Проект www.uslugi.gov.mk

- Администрирање на делот на услугите кои Министерството за животна средина и просторно планирање на порталот на Владата на РМ www.uslugi.gov.mk ги наведува како услуги кои се достапни на сите правни и физички лица, граѓанските здруженија и други асоцијации
- Редовно прегледување на содржините на порталот www.uslugi.gov.mk за поставени прашања од страна на граѓани и здруженија

Техничка поддршка за користење на веб апликациите за Електронска седница и Бизнис процес менаџмент систем за подготовка и доставување на информации за Владините седници

- Неопходни софтверски сетирања за користење на веб апликациите
- Инсталација на софтвер за користење на токен со дигитален потпис
- Администрирање на привилегии за публикување на документи на порталот; креирање на нови подготвувачи и одборувачи на документи; комуникација со Генералниот секретаријат на Владата на Република Македонија

Администрација на опрема за имплементација на Single Window проектот на Царинската Управа на РМ

- Континуиран мониторинг на EXIM системот и обезбедување на дигитални сертификати за корисниците на системот од МЖСПП и инсталација на сертификатите на персонални компјутери

Техничка поддршка на Проектот на Влада на РМ за document management system (ЕРДМС)

- Идентификација на бизнис процесите во МЖСПП во координација со избраната фирма EIN SOF задолжена за имплементација на Проектот на Владата на РМ за document management system (ЕРДМС) во МЖСПП
- Завршена обука за администрација на апликацијата за document management system

ВОСПОСТАВУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ИНТЕГРИРАН КАТАСТАР ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА

Надградбата и одржување на Катастарот на загадувачи на медиумите на животната средина е со цел да се добиваат континуирано информации за загадувањата во животната средина, односно за состојбите со количината и квалитетот со отпадните води на одредени локални единици како и на речните сливови и подсливови заради следење на трендовите на основните индикатори за квалитет на водите и на животната средина, како и заради контрола на успешноста на превземените мерки врз основа на соодветни одлуки и решенија на локално и државно ниво.

- Редовни консултативни состаноци за подобрување на софтверската апликација и следење на работата на ГИМ - изработувачот на катастарот на загадувачи на вода и отпад. Давање на сугестии за подобрување на процесот на собирање на податоци, како и можностите за пребарување на софтверската апликација. Водење на записници.
- Ревизија на нацрт верзијата од Катастарот на загадувачи за отпадни води и на цврст отпад
- Ажурирање на Катастарот за загадувачи на водните ресурси и Катастарот за цврст и опасен отпад, а со цел да се добиваат континуирано информации за загадувањата во животната средина.

Катастар и карта на загадувачи и загадувачки супстанции во воздухот

- Ревизија на доставената финална верзија на катастарот и карта на загадувачи и загадувачки супстанции во воздухот

Протокол за регистри за испуштање и преносување на загадувачки материји - ПРТР

Проект за ПРТР - Зајакнување на административните капацитетите за имплементација на Архуската конвенција и подршка за развој на ПРТР во земјите на југоисточна Европа.

- Одржан прв состанок за утврдување на статусот на имплементација ПРТР Протоколот во Р. Македонија.
- Редовни консултации со РЕЦ за изготвување на план програма со утврдена временска рамка и активности потребни за реализација на проектот т.с. ќе се изработи финален план програм за воспоставување на ПРТР регистри и имплементација на ПРТР Протоколот во Р. Македонија како дел од Архунската конвенција.

ИЗВЕШТАИ И ИНФОРМИРАЊЕ

- Секојдневно подготвување на информација за квалитет на воздух согласно податоците добиени од ДАМСКВ, која се доставува до Градскиот центар за известување и тревожење и до Собрание на Град Скопје
- Валидација, анализа и соодветна обработка на податоците од мониторинг станиците кои пристигнуваат во централната база на податоци
- Подготовка на месечни извештаи од добиените податоци од ДАМСКВ
- Подготовка на текст, табели и графиокони за годишен извештај од обработени податоци за сите медиуми на животната средина за 2010 година
- Техничка обработка на материјалот во темплејт за публикување
- Изработка на карти со геоориентирани податоци од сите медиуми на животната средина

ИНДИКАТОРИ ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА 2010

- Ревизија на индикаторите за животна средина на Република Македонија, врз основа на националниот сет усвоен во 2008 година.
- Изготвена и публикувана ажурирана верзија на Индикаторите за животна средина на Република Македонија за 2010 година.

БРОШУРИ

- Изработка на две популарни брошури од областа на воздухот:
 - Конвенција за прекуграничен пренос на аерозагадувањето (CLRTAP)
 - Сите заедно за чист воздух – детска брошура
- Европска агенција за животна средина

СТАТИСТИКИ ВО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА 2011

- Подготовка на публикација Статистики во животната средина, во соработка со Државниот завод за статистика, дополнета со нови индикатори.

GLOBE ПРОГРАМА

- Ревизија на веб-страницата за GLOBE Програмата и ажурирање на делот за GLOBE во Македонија на страната на GLOBE интернационал.

ОСТАНАТИ АКТИВНОСТИ

ИНФОРМАЦИИ ЗА ВЛАДА

Во текот на 2011 година подготвени се и доставени до Владата на Република Македонија следните информации:

- Информација за Програма за работа на државната мрежа за мониторинг на квалитетот на амбиентниот воздух
- Информација за статусот и планираните активности за воспоставување на мрежата за мониторинг на квалитетот на воздухот
- Информација за набавка на мониторинг станици во насока на подобрување на мониторинг мрежата на Министерството за животна средина и просторно планирање и набавка на софтвер за автоматска валидација на податоците
- Информација за воспоставување на Државна мониторинг мрежа за бучава со најмалку 10 автоматски мониторинг станици и за изработка на стратешки карти и акциони планови за бучава за сите агломерации, главни патишта, главни железнички пруги и главни аеродроми на територијата на Република Македонија

НПАА

- Континуирано неделно ажурирање на матрицата за квалитет на воздух
- Подготовка на месечни извешати
- Подготовка на наративен дел и матрица за делот Квалитет на воздух за 2012 година
- Донесен е Правилник за формата, содржината, методологијата и начинот на водењето на Регистарот на испуштање и пренесување на загадувачи.
- Донесена е Уредба за формирање на државна мрежа за мониторинг на животната средина
- Редовно ажурирање на матрицата за делот хоризонтала.

ПРОГРЕС МОНИТОРИНГ

- Подготовка на коресподентни табели и имплементациони табели за директивите (2001/81/ЕЦ, 2008/50/ЕЦ) - циклус 6

ТЕХНИЧКИ КОМИТЕТИ - ИНСТИТУТ ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈА

- Воведување на европските стандарди и ИСО методите, со метод на индосирање (превод и технички корекции на насловите на стандардите) при што се додава ознаката МК наместо ЕН. Техничките комитети ги преведуваат и усогласуваат насловите на стандардите, подготвуваат програма на работа и листа на приоритизација на усвојување на стандарди за соодветните области.

Раководител на сектор

Светлана Ѓорѓева

